

لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ

Office Of The Majlis Ansarullah Bharat

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA

Mob: +919682536974, E-Mail: ansarullah@gadian.in ਮੁਹੱਲਾ ਅਹਮਦੀਆ ਕਾਦੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮਿ ਸਾਦਿਕ ਹਜ਼ਰਤ ਅਕ਼ਦਸ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿਸ਼ ਸਲਾਮ ਦੀ ਸੀਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਹਰ ਕ਼ੀਮਤ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ਼ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚੈਲੇਂਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਕਿਆਤ ਦਾ ਇਮਾਨ ਅਫ਼ਰੋਜ਼ ਤਜ਼ਕਿਰਾ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਸਰੂਰ ਅਹਮਦ ਖ਼ਲੀਫ਼-ਤੁਲ-ਮਸੀਹ ਅਲ-ਖ਼ਾਮਿਸ ਅੱਯਦਾਹੁੱਲਾਹੁ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸ੍-ਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, 01 ਮਈ 2026 ਈ., ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਟਿਲਫੋਰਡ, ਯੂ.ਕੇ.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴿١﴾ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٢﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤﴾ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٥﴾ مُلْكُ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٦﴾ إِنِّي أَتَاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٧﴾ إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٨﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٩﴾

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਅੱਵੁਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅੱਯਦਾ ਹੁੱਲਾਹੁ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸ੍-ਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮਿ ਸਾਦਿਕ ਦੀ ਸੀਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਹਰ ਕ਼ੀਮਤ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ਼ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚੈਲੇਂਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਕਿਆਤ ਅੱਜ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂਗਾ।

ਇਹ ਵਾਕਿਆਤ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿਸ਼ ਸਲਾਮ ਦੀ ਸੀਰਤ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਗ਼ੈਰ ਮਾਮੂਲੀ **ਵਾਬਸਤਗੀ, ਜੁਰਅਤ** ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਲਲਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਗਾਇਤ ਜਾਨਦਾਰ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਜਦ ਮੌਲਵੀ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਬਟਾਲਵੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ﷺ 'ਤੇ ਕੁਫ਼ਰ ਅਤੇ ਝੂਠ ਜਿਹੇ ਸੰਗੀਨ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਤਾਂ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਬਚਾਅ ਉੱਤੇ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ **ਯਕੀਨ** ਅਤੇ **ਵਕਾਰ** ਦੇ ਨਾਲ਼ ਇੱਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੁਨ ਚੈਲੇਂਜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਪ ﷺ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੀ ਝੂਠ ਨੂੰ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਆਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਜਦ **ਜਾਨ, ਇੱਜ਼ਤ** ਅਤੇ **ਮਾਲ** ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਰਸਤਾ ਸੀ।

ਆਪ ﷺ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਿੱਥੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਲਈ ਝੂਠ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਵੀ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਹੱਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਨਿਗਾਇਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ਼ਤਿਬ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ 'ਤੇ ਬਸ ਨਾ ਕਰੋ ਬਲਕਿ **ਕਤਈ** ਅਤੇ **ਰੋਸ਼ਨ** ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਤਰਸ ਇਨਸਾਨ ਕਦੀ ਬਗ਼ੈਰ ਤਹਿਕੀਕ ਦੇ ਕਿਸੀ 'ਤੇ ਕੁਫ਼ਰ ਅਤੇ ਫ਼ਿਸਕ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਖ਼ਲਾਕੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਖੁਦ **ਕਟਹਿਰੇ** ਵਿੱਚ ਆ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਸਤਹ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੁਨ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਮਾਮੂਲੀ ਚੈਲੇਂਜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਓ, ਸਾਨੂੰ

ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਆਂਗਰਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਅਤੇ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਦਾਕਤ (ਸੱਚੇ **ਖ਼ਾਬ** ਅਤੇ **ਇਲਹਾਮਾਂ** ਦੀ ਸੱਚਾਈ)।

ਆਪ ﷺ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਦੋਹੋਂ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ **ਝੂਠਾ** ਅਤੇ **ਦੱਜ਼ਾਲ** ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ: ਇੱਥੋਂ ਆਪ ﷺ ਦੀ **ਜ਼ੁਰਅਤ** ਆਪਣੇ ਅਰੂਜ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਪ ﷺ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਸ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ ਚਾਹੇ ਉਹ **ਕੁਫਰ** ਹੋਵੇ, **ਦਜ਼ਲ** ਹੋਵੇ ਜਾਂ **ਫ਼ਰੇਬ**। ਪਰ ਜੇਕਰ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਇਹੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰੋ? ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ, ਬੇ-ਲਾਗ ਅਤੇ ਦੋ ਟੋਕ ਚੈਲੇਂਜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਯਕੀਨ ਝਲਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਖ਼ਿਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਬੜੇ **ਯਕੀਨ** ਅਤੇ **ਜਲਾਲ** ਦੇ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਖੁਦ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵਕਤ ਕਰੀਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਹਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਉਹ ਖੁਦ **ਜ਼ਿੱਲਤ** ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੱਕ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪਾਓ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਕਤਈ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਝੂਠ ਦੀ ਨਾ ਪਾਕੀ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਅਜਿਹੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਕਿ ਝੂਠ ਦੇ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਲਾਹ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਤੌਫੀਕ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸੱਚ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਤੋਂ ਦਸਤ ਬਰਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸੱਚ ਦੇ ਲਈ ਬੜੇ ਬੜੇ ਨੁਕਸਾਨ ਚੁੱਕੇ। ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ ਦੇ ਖ਼ੌਫ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਹੱਥੋਂ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਕੌਣ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੀ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਝੂਠ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਫਿਰ ਜਦ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਿਰ ਇਨਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ **ਜਾਨ** ਅਤੇ **ਮਾਲ** ਨੂੰ ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੈਂ ਖੁਦਾ ਤਆਲਾ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ।

ਹਜ਼ੂਰ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਸੱਚਿਆਂ ਦੀ **ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼** ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਕਦੀ ਇਨਸਾਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਤਦ ਉਹ ਆਜ਼ਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਫ਼ਿਤਰਤ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠ। ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੇਸ਼ ਫ਼ਰਮਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਮਿਰਜ਼ਾ ਆਜ਼ਮ ਬੇਗ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਸ਼ੁਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਖ਼ਲਿ ਮਿਲਕੀਅਤ, ਨੰਬਰ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਡਾਕਖ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਵਾਕਿਆ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੁਲਤਾਨ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਸ਼ੁਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਹਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਜ਼ੂਰ ﷺ ਅਤੇ ਆਪ ﷺ ਦੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸੱਚ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ। ਚੁਨਾਂਚਿ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਹਜ਼ੂਰ ਦਾ ਨਾਮ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਗੇ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਜ਼ੂਰ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਚ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਆਪ ਖ਼ਰਾਬ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਇਆ।

ਹੁਣ ਮੌਲਵੀ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਫ਼ਰਮਾਓ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਵੀ ਇਸ ਦਰਜੇ ਦੀ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ **ਜਾਨ** ਅਤੇ **ਆਬਰੂ** ਅਤੇ **ਮਾਲ** ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ

ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਜਾਨ ਦੀ ਕੁੱਝ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰੱਬ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਾਕਿਆ ਆਪਣਾ ਉਸ ਦੇ ਤਮਾਮ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਅਕਸਰ **ਮੁੱਲਾ** ਅਤੇ **ਮੌਲਵੀਆਂ** ਦੀਆਂ ਬਸ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਉੱਤੇ ਇਮਾਨ ਵੇਚਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ﷺ ਨੇ ਆਖਰੀ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਮੌਲਵੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦ-ਤਰੀਨ ਜੀਵ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁਜੱਦਿਦ ਸਾਹਿਬ ਨਵਾਬ ਸਿੱਦੀਕ ਹਸਨ ਖ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਮਰਹੂਮ ਹਿਜ਼ਜ਼ੁਲ ਕਿਰਾਮਾ (حجج الكرامة) ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਖਰੀ ਜ਼ਮਾਨਾ ਇਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਅਜਿਹੇ ਮੌਲਵੀਆਂ ਦਾ **ਜ਼ੁਹਰ** ਅਤੇ **ਤਕਵਾ** ਬਰੀਰ ਸਬੂਤ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਆਹੰਜ਼ਰਤ ਸੱਲ-ਲੱਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ-ਵਸੱਲਮ ਦੀ ਫ਼ਰਮਾਈ ਹੋਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕੋ ਤਾਂ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਬਿਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਖੁਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਝੂਠ ਅਤੇ ਇਫ਼ਤਿਹਾ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਗ਼ੈਬ ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੱਚਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸੱਚ 'ਤੇ ਮੁਹਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁਹਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਤੋਂ ਡਰੇ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪਰਦਾ ਦਰੀ ਕਰੇ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ: ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੁਲਤਾਨ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਦੁਦ ਅਲੈਹਿੱਸ ਸਲਾਮ ਦੀ **ਗਵਾਹੀ** ਮੰਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹਜ਼ੂਰ ﷺ ਕਦੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਗੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਲੈ ਲਿਆ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਉਸ ਮਕਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮਕਾਨ ਡਿਪਟੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾਸ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਇੰਤਿਹਾਈ ਈਰਖਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਉਸ ਮਕਾਨ ਨਾਲ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਪਰਦਗੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਲਈ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਦਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਨਮਾਜ਼ੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਰਵਈਏ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਹਜ਼ੂਰ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਕਿ ਸਬਰ ਕਰੋ ਸ਼ਾਹੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰ ਸਕਦਾ। ਚੁਨਾਂਚਿ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਡਿਪਟੀ ਦਾ ਹੱਸਦਾ ਵੱਸਦਾ ਘਰ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਥੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਮਕਾਨ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ਼ ਯਅਕੂਬ ਅਲੀ ਇਰਫ਼ਾਨੀ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ਿ ਅੱਲਾਹੁ ਅਨਹੁ ਨੇ ਖ਼ਰੀਦ ਲਿਆ। 1932 ਈ: ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ **ਸਦਰ ਅੰਨਜ਼ੁਮਨ ਅਹਮਦਿੱਯਾ** ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਿਆਮ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਦੁਦ ਰਜ਼ਿ ਅੱਲਾਹੁ ਅਨਹੁ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜਿਹੜਾ ਬੜੀ **ਹਉਮੈ** ਨਾਲ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅੱਜ ਖੁਦਾ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਕਾਨ ਹੁਣ **ਮਸਜਿਦ ਅਕਸਾ** ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ਼ ਨੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ਿ ਅੱਲਾਹੁ ਅਨਹੁ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਾਲਿਦ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਾਇਆ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪਿੰਡ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬ ﷺ ਦੀ ਜਾਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਅਰਸਾ ਹਜ਼ੂਰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਿਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੁੱਝ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੋਇਆ। ਆਪ ﷺ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਚਾਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੋਵੇ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਆਂ ਅੱਲਾਹ ਯਾਰ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ਿ ਅੱਲਾਹੁ ਅਨਹੁ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਹਿਬ ﷺ ਦੀ ਉਮਰ ਪੰਜੀ (25) ਤੀਹ (30) ਸਾਲ ਸੀ, ਆਪ ﷺ ਦੇ ਵਾਲਿਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਪਣੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨਾਲ ਦਰਖ਼ਤ ਵੱਢਣ 'ਤੇ ਇੱਕ **ਝਗੜਾ** ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ﷺ ਦੇ ਵਾਲਿਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ **ਜ਼ਮੀਨ** ਸਾਡੀ ਹੋਣ ਦੀ

ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਦਰਖਤ ਵੀ ਸਾਡੀ ਮਿਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਆਪ ﷺ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ **ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ** ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੈ ਗਏ। ਆਪ ﷺ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਗਵਾਹ ਵੀ ਸਨ। ਹਜ਼ਰਤ ਅਕਦਸ ﷺ ਨੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅੱਬਾ ਜਾਨ ਇੰਝ ਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਰਖਤ ਵੀ ਤਾਂ ਖੇਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਵੱਢ ਲਏ ਤਾਂ ਕੀ ਹਰਜ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਹੀ ਹਨ, ਹਾਂ! ਸਾਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪ ﷺ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ। ਜਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬ ﷺ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰ ਲਵੋ। ਆਪ ﷺ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਪ ﷺ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦਰਖਤ ਖੇਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਚੁਨਾਂਚਿ ਆਪ ﷺ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿੰਸ ਸਲਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਇਹ ਕੁੱਝ ਵਾਕਿਆਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪ ﷺ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦੇ ਕ਼ਰੀਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਏ। ਆਪ ﷺ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਕ਼ਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੀ **ਤਲਕੀਨ** ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਬੈਅਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਝੂਠ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਕ਼ਾਇਮ ਰਹਾਂਗੇ। ਬਸ ਸਾਡਾ ਇਹ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖ਼ਾਸ ਵਸਫ਼ ਬਣਾਈਏ। ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਵੇ।

أَشْهَدُ بِاللَّهِ مُحَمَّدًا وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ
 يَهْدِيهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ﴿١﴾ وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﴿٢﴾
 عِبَادَ اللَّهِ رَحِمَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَتَّقُونَ أَذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَادْعُوهُ يُسْتَجِبْ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ﴿٣﴾